

Samenvatting van het Oriënterend Onderzoek naar het Faillissement Alcides **Opgesteld door Dagelijks Bestuur Zuidoost 21 juni 2005**

Inleiding

Op 13 april 2004 is de Stichting Alcides (hierna: Alcides) in staat van faillissement verklaard. Alcides verleende diensten op het gebied van welzijnswerk en kinderopvang. De Amsterdamse stadsdelen ZuiderAmstel, Zeeburg en Zuidoost waren afnemers van deze diensten en zijn schuldeisers in het faillissement van Alcides. Tezamen met de curatoren van Alcides hebben zij E&Y Security & Integrity Services B.V. opdracht gegeven een oriënterend onderzoek naar het faillissement van Alcides te doen. De opdracht is op 14 juni 2004 verleend. Op maandag 20 juni 2005 is het onderzoeksrapport aan de opdrachtgevers aangeboden.

Samenvatting rapport

Doel en aard onderzoek

Doel van het onderzoek was:

"Het verkrijgen van inzicht in de gebeurtenissen die vooraf zijn gegaan aan het faillissement van Alcides teneinde de mogelijke oorzaken van het faillissement te kunnen achterhalen. In het bijzonder wordt hierbij aandacht besteed aan de kwaliteit van de administratie, de ontwikkeling van de liquiditeitspositie en het daarop afgestemde beleid."

Het feitenonderzoek is oriënterend van aard. De onderzoekers menen dat een aantal thema's nader onderzoek behoeft. De kwaliteit van de administratie en de ontwikkeling van de liquiditeitspositie zijn echter zo volledig mogelijk in kaart gebracht.

Grondslag

Het rapport is gebaseerd op de administratie van Alcides, alsmede op allerhande niet financiële stukken, zoals notulen, rapportages, memo's van Alcides. Bovendien hebben de onderzoekers gesprekken gevoerd met de heren Van Wingerden, De Jong en Sturkenboom (bestuurders van Alcides), de dames Van der Stoel en Swaab (leden van de Raad van Toezicht van Alcides), de heer Luirink (manager werkmaatschappij Zuidoost van Alcides) en heer Hussain (manager planning & control ad-interim van Alcides). Deze betrokkenen hebben in het kader van het wederhoor het concept-rapport van commentaar mogen voorzien. Het concept-rapport is bovendien voor commentaar voorgelegd aan de accountant van Alcides, Deloitte & Touche (met name de heer Kiers), en aan de niet-gehoorde leden van de Raad van Toezicht.

Bestuur en Raad van Toezicht

Sinds de oprichting (31 december 2000) en tot het faillissement van Alcides bestond de Raad van Bestuur uit de volgende personen:

- de heer Van Wingerden (tot 17 oktober 2003, formeel tot 1 februari 2004);
- de heer De Jong (tot eind maart 2003, formeel tot 1 mei 2003);
- de heer Sturkenboom (vanaf 28 augustus 2003);
- de heer Vos (vanaf 1 oktober 2003).

De Raad van Toezicht van Alcides bestond sinds de oprichting tot aan het faillissement uit de volgende personen:

- mevrouw Van der Stoel (voorzitter);
- de heren Meulenberg, Geipel en Wanders (tot en met 2002);
- de dames Groen, Vriskoop-Sterk en Swaab en de heer Vos (vanaf 1 januari 2001);
- de heer Raghoebarsing (vanaf 1 juni 2001).

Kerncijfers Alcides

In het bestuursverslag van de (niet-vastgestelde) jaarrekening 2002 staat vermeld dat het personeelsbestand van Alcides in dat jaar gemiddeld 1.173 fte en de omzet over dat jaar circa €32,3 miljoen bedroeg. Op 13 december 2002 heeft de accountant een accountantsverklaring met goedkeurende strekking inzake de jaarrekening 2001 afgegeven. Over de jaren 2002 en 2003 zijn vóór het faillissement geen jaarrekeningen opgemaakt en zijn derhalve geen accountantsverklaringen afgegeven.

Kwaliteit van de administratie

De administratie van Alcides voldeed niet aan de daaraan normaliter te stellen eisen. Balansen konden en werden niet of nauwelijks opgesteld (door de Raad van Bestuur), noch werd daarom gevraagd (door de Raad van Toezicht). Inzicht in de balans is vereist voor een deugdelijke bedrijfsvoering en het verantwoord nemen van (beleids)beslissingen.

Resultaatoverzichten waren er wel, maar boden door de gebrekkige wijze van administreren geen goed inzicht. Door de wijze van boekhouden kon het resultaat op een bepaalde datum in de loop van de tijd veranderen. Voornaamste oorzaak daarvoor is dat achteraf correctieboekingen plaatsvonden.

De bestuurders en toezichthouders kunnen daarom geen inzicht in de werkelijke financiële positie van Alcides hebben gehad. Zo is het bijvoorbeeld de vraag of de liquiditeitspositie van Alcides toestond dat zij in juni 2003 de Stichting Welzijn Zeeburg overnam.

De accountant van Alcides heeft, ondanks de afgifte van een goedkeurende verklaring over de jaarrekening 2001, de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht herhaaldelijk gewezen op de gebrekkige administratieve organisatie van Alcides en op onjuistheden in de jaarrekening.

Liquiditeitspositie

Overzichten die een reëel en actueel inzicht in de liquiditeitspositie van Alcides geven, zijn niet gemaakt. Die overzichten zijn van belang, omdat Alcides bij het aangaan van verplichtingen (het ontstaan van schulden) moet kunnen nagaan dat en wanneer zij die verplichtingen zal kunnen nakomen. Door het ontbreken van de goede liquiditeitsoverzichten ontbrak een actueel inzicht in de liquiditeitspositie. Weliswaar kan op grond van de jaarrekening over 2001 de liquiditeitspositie per eind 2001 worden vastgesteld, maar de jaarrekening over 2001 was pas eind 2002 beschikbaar.

De liquiditeitspositie is sinds de start van Alcides afgenomen en eind 2002 structureel negatief geworden, oplopend tot een liquiditeitstekort van ruim € 10 miljoen op het tijdstip van het faillissement. Het liquiditeitstekort lijkt de voornaamste oorzaak van het faillissement.

Vanaf augustus 2003 is wel sprake geweest van enige verbetering van de situatie, maar dat was te laat om het tij nog te kunnen keren.

Conclusie

Het DB Zuidoost trekt na lezing van het rapport de volgende conclusies:

1. De administratie van Alcides voldeed niet aan de daaraan normaliter te stellen eisen.
2. De administratie bood onvoldoende inzicht om op verantwoorde wijze (beleids)beslissingen te nemen;
3. Alcides heeft een onverantwoord, structureel liquiditeitstekort laten ontstaan en dat lijkt de voornaamste oorzaak van het faillissement te zijn geweest.